

Z prac parlamentu

Materiał opracowany na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej Sejmu RP, ze szczególnym uwzględnieniem uzasadnień ustaw.

1. Zwiększona ochrona roszczeń pracowników

W sierpniu Prezydent podpisał nowelizację ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Celem rządowego projektu było zwiększenie bezpieczeństwa pracowników, w tym też wprowadzenie regulacji zapewniającej pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych do celów zawartych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z 22 października 2008 r. oraz przyspieszenie udzielania pomocy finansowej pracownikom, którzy w przypadku niewypłacalności pracodawcy zostali pozbawieni pracy oraz świadczeń przysługujących im z tytułu zatrudnienia, jak również zapewnienia większej ochrony roszczeń pracowniczych przez rozszerzenie katalogu wypłat, wydłużenie okresów referencyjnych między rozwiązaniem stosunku pracy a datą niewypłacalności pracodawcy. Za uchwałą głosowało 434 posłów, nikt nie był przeciw, a tylko jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Przed zmianą

Projektodawcy zgodnie podkreślają, że mimo zadawalająco funkcjonującego obecnie systemu ochrony roszczeń pracowniczych okresowo pojawiają się problemy związane z niewypłacaniem pracownikom przez upadłych przedsiębiorców należności wynikających z tytułu pracy. Stąd też ustawa z 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy wymagała analizy realizowanych zadań oraz doprecyzowania pojęć, jak i dostosowania do dyrektyw PE.

Po zmianie

Zdefiniowano szczegółowo pojęcie faktycznego zaprzestania działalności (doprecyzowano przypadki, w jakich możliwa będzie wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń pracowniczych). Wydłużono z 9 do 12 miesięcy okres referencyjny między ustaniem stosunku pracy a datą wystąpienia niewypłacalności przedsiębiorcy jako warunku ochrony roszczeń pracowniczych. Rozszerzono katalog świadczeń możliwych do wypłaty oraz wydłużono okresy referencyjne uprawniające do uzyskania świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP). Możliwa będzie wypłata ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w sytuacji, kiedy ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż cztery miesiące po dacie niewypłacalności. Celem regulacji jest także dostosowanie przepisów krajowych do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. poprzez poszerzenie definicji pracownika. Zgodnie z nowelizacją ochroną roszczeń pracowniczych będą objęte zatrudnione u pracodawcy osoby takie

jak: małżonek pracodawcy, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, rodzice, macocha itd., ponieważ mają one wpływ na działalność osoby fizycznej prowadzącej własną firmę. Ponadto nowelizacja porządkuje i usprawnia tryb wypłaty świadczeń przez wojewódzkie urzędy pracy oraz wprowadza zwolnienie z opłaty stosunkowej w obszarze prawa pracy dotyczących dochodzenia zwrotu należności powstałych w wyniku realizacji przepisów w obszarze ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, gdy wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 tys. zł. Dzięki tej ostatniej regulacji, jak zauważyli posłowie, skutkiem będzie racjonalne gospodarowanie środkami FGŚP, które powinny być wykorzystywane przede wszystkim na świadczenia, a nie na opłacanie kosztów sądowych w ramach prowadzonych postępowań windykacyjnych w stosunku do pracodawców, którzy są niewypłacalni.

2. Emerytury z urzędu z gwarancją kwoty najniższego świadczenia

W sierpniu wpłynął do Sejmu rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Inicjatywą projektodawców jest objęcie najniższych emerytur przyznanych z urzędu gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł lub albo 750 zł z wyrównaniem od 1 marca 2017 r. oraz wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny lub pobiera emeryturę, z wyjątkiem rent z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

Obecnie

W obowiązującym stanie prawnym wysokość najniższej emerytury (przy odpowiednim stażu pracy: 20/22 lata dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej są podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, a wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, renty socjalnej z 741,35 zł do 840 zł (tj. 84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy). Tym samym kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy jest na poziomie 1000 zł, a z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 750 zł. Co prawda kwota najniższej emerytury wynosi 1000 zł, ale z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po proponowanej zmianie

Gwarancją kwoty najniższego świadczenia mają zostać objęte emerytury przyznawane z urzędu, tj. odpowiednio 1000 zł (wysokość najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy) oraz 750 zł (wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy) z wyrównaniem od 1 marca 2017 r. Ponadto planuje się wprowadzenie regulacji, w wyniku której niemożliwe będzie uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny lub pobiera emeryturę. Wyjątkiem zostaną objęte renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

dr Monika Bisek-Grąz
Naczelnik Wydziału Organizacji i Analiz
Oddział ZUS w Wałbrzychu